

Jämställdhets- och likabehandlingsplan

YTTERNÄS SKOLA 2021–2022

Tillkännagivits för bildningsnämnden den 25.08.2021

Innehåll

1	Jämställdhetsplanens innehåll	2
2	Mariehamns stads jämställdhets- och likabehandlingsplan	2
3	Gemensam plan för stadens skolor och fritidshem	2
3.1	Konkreta mål och åtgärder för jämställdhetsarbetet i stadens skolor	2
4	Jämställdhetsplan för Ytternäs skola.....	4
4.1	Jämställdhetsläget i skolan.....	4
4.1.1	Rektor, lärare och skolbibliotekarier	4
4.1.2	Assistenter och fritidshemsföreståndare	4
4.1.3	Åtgärder för främjande av jämställdhet.....	4
4.1.4	Elevers och personals delaktighet	4
4.2	Utvärderingar	4
4.2.1	Utvärderingsresultat och planerade åtgärder läsåret 2021–2022.....	4

1 Jämställdhetsplanens innehåll

Mariehamns stad har en jämställdhets och likabehandlingsplan som godkändes av stadsfullmäktige den 26.09.2017. Denna plan gäller för samtliga anställda i staden och utgör även den första delen i grundskolornas och fritidshemmens plan.

Den andra delen av jämställdhetsplanens för stadens grundskolor och fritidshem är gemensam för alla tre skolor och fritidshem. Denna del har behandlats i lärarkollegierna 2014.

Den tredje delen av planen är skolvis. Avsikten med skolvisa planer är att man efter utvärdering i den enskilda skolan kan få olika resultat och se olika behov av förbättringar. I utarbetandet av den skolvisa delen engageras också skolans elevråd. Varje år ställs frågor till eleverna i KiVa-undersökningen om de upplever att de bemöts jämlikt av personalen och om de bemöter varandra jämlikt. Frågor om sexuella trakasserier ställs också. Var tredje år deltar stadens skolor i undersökningen Hälsa i skolan, där finns också frågor om jämställdhet och likabehandling. Utgående från undersökningarnas resultat kan de skolvisa planerna vid behov förändras.

2 Mariehamns stads jämställdhets- och likabehandlingsplan

På stadens webbplats www.mariehamn.ax återfinns gällande [jämställdhets- och likabehandlingsplan för Mariehamns stad](#) godkänd av Stadsfullmäktige 26.09.2017.

3 Gemensam plan för stadens skolor och fritidshem

3.1 Konkreta mål och åtgärder för jämställdhetsarbetet i stadens skolor

Det övergripande målet i stadens skolor är att alla ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter.

Mål: Skolans inre arbete organiseras så att kränkande särbehandling förebyggs.

Åtgärder:

- Vid medarbetarsamtal ställs frågan: På vilket sätt har du bidragit till att utveckla ett könsneutralt bemötande/utjämna könsskillnader/bryta stereotypa mönster?
- Lärarlagen ska aktivt och planerat arbeta för att jämställdhetsarbetet på bästa sätt integreras i skolans verksamhet.
- Skolledningen ska följa upp jämställdhetsarbetet hos personalen och stödja lärarlagen.

Mål: Motverka ojämlikhet, fördomar och intolerans.

Åtgärder:

- Attitydfostran ska vara ett ansvar för alla vuxna i skolan.

Mål: Kränkande behandling på grund av kön ska inte förekomma.

Åtgärder:

- KIVA- programmets lektionsmaterial används och diskussioner hålls med eleverna om vad som är acceptabelt att säga till andra människor.

Mål: Skolans undervisning om sex och samlevnad ges på ett sätt som främjar respekt.

Åtgärder:

- Ifrågasätta och granska ideal och könsnormer tillsammans med eleverna. Granska könsnormer i läromedlen tillsammans med eleverna. Genom övningar i undervisningen ska eleverna kunna identifiera könsnormer och ifrågasätta dem.

Mål: Alla som arbetar i skolan ska bemöta eleverna lika oavsett könstillhörighet.

Åtgärder:

- Uppnår eleverna sina vitsord oberoende av kön? Bedömningsstatistik fås från Primus och utgör underlag till diskussion.
- Vid enstaka tillfällen gör lärarna anonymiserade prov/upsatser/inlämningsuppgifter. Detta kan göras vid enstaka tillfällen, men det är särskilt viktigt att det görs när eleverna i KIVA-undersökningen påtalat att de upplevt ojämnt bemötande.

Mål: Alla i skolan ska behandlas med respekt och diskriminering på grund av funktionsvariation, att man kommer från annat land och kultur eller blir respektlöst bemött på grund av sin sexuella läggning är förbjudet.

- Om diskriminering på grund av ovanstående konstateras ska det behandlas som mobbing, utredas och vid behov ska föräldrakontakt tas.

Mål: Eleverna ska ges en aktiv roll i arbetet för jämställdhet.

Åtgärder:

- Ifrågasätta och granska ideal och könsnormer tillsammans med eleverna. Granska könsnormer i läromedlen tillsammans med eleverna.
- Elevråden ska årligen ta del av resultaten i Kiva-utvärderingen som gäller jämställdhet- och likabehandling. Finns behov ska förändringar genomföras i skolan för att uppnå målet.
- Vid uppgörandet av jämställdhets- och likabehandlingsplanens del tre ska elevråden vara delaktiga och ha en möjlighet att påverka innehållet.

Mål: Alla som arbetar i skolan ska bidra till att motverka sådana begränsningar i studie och yrkesval som grundar sig på kön.

Åtgärder:

- Studiehandledaren uppmärksammar och diskuterar studiemöjligheter och yrkesval utanför de traditionella könsmodellerna. Diskussioner med eleverna om yrkesval utanför de traditionella könsmodellerna hålls.

4 Jämställdhetsplan för Ytternäs skola

4.1 Jämställdhetsläget i skolan

4.1.1 Rektor, lärare och skolbibliotekarier

Kvinnliga: 24

Manliga: 3

4.1.2 Assistenterna och fritidshemsföreståndare

Kvinnliga: 5

Manliga: 4

4.1.3 Åtgärder för främjande av jämställdhet

Vid rekryteringar väljs den som bedöms vara den skickligaste sökande, men om två personer av olika kön bedöms lika skickliga väljs den lärare som tillhör det underrepresenterade könet.

4.1.4 Elevers och personals delaktighet

Elevråden och lärarkollegiet diskuterar och tar fram åtgärder inför kommande läsår. Följande vår i samband med de årliga KiVa-utvärderingarna kan skolan se om de åtgärder som vidtagits gett avsedd effekt. Ytternäs skola har för läsåret 2021–2022 utsett skolans ledningsgrupp att följa upp jämställdhetsplanens förverkligande.

4.2 Utvärderingar

Utvärderingar där elever tillfrågas om jämlikt bemötande och förekomsten av sexuella trakasserier genomförs årligen i samband med KiVa-undersökningarna, som sker under våren. Här får skolan möjlighet att jämföra sina resultat med ett stort antal skolors resultat. Var tredje år görs en stor nationell utvärdering Hälsa i skolan. Resultaten från denna utvärdering påverkar vilka åtgärder som genomförs i skolan.

4.2.1 Utvärderingsresultat och planerade åtgärder läsåret 2021–2022

Eleverna har våren 2021 i den årliga KiVa-utvärderingen svarat på frågan om de upplevt att alla elever bemöts jämlikt av personalen och av varandra. KiVa-resultaten är en del i den årliga lägesanalysen och ger skolan möjlighet att jämföra sitt resultat med väldigt många andra skolor i landet.

Bemöts alla elever jämlikt av personalen?

Resultat för åk 4–6

Ja: 70%

Nej: 18%

Vet ej: 12%

Bemöts eleverna jämlikt av varandra?

Ja: 51%

Nej: 28%

Vet ej: 20%

Utgående från utvärderingsresultaten behöver följande åtgärder vidtas för att främja jämlik behandling i Ytternäs skola läsåret 2021–2022:

- Personalen uppmärksammas och påminns om resultatet av elevernas upplevelse kring bemötande.
- Skolan kommer att under läsåren 2021–2022 och 2022-2023 delta i fortbildningen “Positiv psykologi” där delmoment behandlar bemötande.

Sexuella trakasserier

Elevernas upplevelser av sexuella trakasserier har undersökts i KiVa-utvärderingen våren 2021. Utgående från resultaten kommer följande åtgärder att vidtas under läsåret 2021–2022 för att motverka sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier är en form av mobbing som följs upp och behandlas inom ramen för KiVas antimobbingprogram samt andra åtgärder riktad mot personal och elever under läsåret 2021–2022.

Åtgärder:

Inledningsvis önskar vi belysa den annorlunda vardagen vi levt i, både i och utanför skolan, de senaste 1,5 åren i och med Covid-19 samt alla nya restriktioner och regler det inneburit. Många människor har mått dåligt då de oroar sig över jobb, ekonomi, hälsa, familj etc. Skolan är en spegling av samhället och vi tror att vårt resultat i senaste KiVa-undersökning påverkats av detta.

Vi ser att oönskad fysisk beröring ökat i de högre klasserna. En av orsakerna kan vara att eleverna uppmanats hålla avstånd och de har inte haft tillåtelse att fysiskt beröra varandra. Ofta leder förbud till det motsatta liksom de flesta människor faktiskt har behov av fysisk närhet. Då fysisk kontakt inte varit tillåten har det varit svårt att arbeta kring detta t.ex. genom massagesagor och liknande i normala fall återkommande aktiviteter.

Vi kommer att arbeta med:

- Rädda Barnens material “Stopp min kropp” och boken “Barnen i kramdalen” i de lägre årskurserna.
- Materialet “Livkunskap” i alla årskurser. I det nya ämnet hälsokunskap i åk 6 finns även temaoområdet “min kropp” med där ämnet berörs.
- Bjuda in en föreläsare, förslagsvis Kristin Mattsson jämställdhetsombudsman, för att stödja personalen i hur arbetet mot sexuella trakasserier med eleverna kan se ut.
- Med fadderverksamhet i år i mycket större utsträckning än föregående läsår. Ju fler eleverna lär känna desto större känsla av trygghet och fler att fråga om hjälp. Faddrarna är viktiga förebilder för de yngre eleverna.

Tidigare år har vi haft ordnade rastaktiviteter under en rast om dagen för att motverka utanförskap och få elever från olika klasser och årskurser hitta en gemenskap. Inte heller detta har varit möjligt under föregående läsår men vi hoppas vi kan återinföra det igen.

Förebilder är viktiga och ett bra stöd i arbetet mot mobbing. Vi tar gärna emot förebilder utifrån. Fotbollsspelare från IFK och Åland United kunde med fördel hålla i de gemensamma rastaktiviteterna för att locka med ännu fler deltagare. Förebilderna kunde även fotograferas till plansch där de visar begreppen: stopp, hej, kom och förlåt som belystes under projektet LikaOlika.

Under läsåret kommer vi att fortsätta arbetet med att implementera vår värdegrund KRAFT där orden respekt och trygghet ingår.